

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 2 1 1 5 3 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡

Esej

Torek, 1. junij 2021 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: »Človeka določa, kar naredi iz tistega, kar so drugi ljudje naredili iz njega.« (Sartre)
2. Razpravljajte o trditvi: Duh in telo delujeta vzajemno. Dogajanje v duhu povzroča dogajanje v telesu in nasprotno.
3. Razpravljajte o trditvi: Videz ni samo način, kako se realnost pojavlja, temveč tudi sam obstaja, tako da obstajata dve ravni realnosti.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Vsa naša spoznanja so zgolj bolj ali manj verjetne domneve. Spoznanje resnice je nedosegljivi ideal.
5. Razpravljajte o trditvi: Spoznamo lahko vse, tudi tisto, kar se v spoznanju nikdar neposredno ne kaže, temveč je pogoj, da do spoznanja sploh lahko pride.
6. Razpravljajte o trditvi: Medtem ko so znanosti na svojem področju pridobile brezpogojno gotova in splošno priznana spoznanja, filozofiji kljub tisočletnemu prizadevanju ni uspelo priti do tega. (Jaspers)

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Vrline pravičnosti, zmernosti, poguma in modrosti niso bistvene za moralno delovanje. Bistveno je narediti pravo stvar s pravim namenom.
8. Razpravljajte o trditvi: Nesrečen človek je zgrešil najvišji cilj delovanja in končni smoter življenja.
9. Razpravljajte o trditvi: Razum nam ne more povedati, kaj je prav ali narobe, saj je omejen na ugotavljanje dejstev o svetu. Morala pa temelji na občutku za prav in narobe.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: »Vsako kaznovanje je slabo: vsako kaznovanje je po sebi zlo.« (Bentham)
11. Razpravljajte o trditvi: Vsaka oblika vladavine, ki zagotovi varnost, je legitimna. Demokracija je zgolj ena od takšnih možnih oblik vladavine.
12. Razpravljajte o trditvi: Prava svoboda vlada le v stanju brez družbenih oziroma državnih zakonov.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Spoznanje in vera se ne izključujeta. Vera je pravzaprav pot k spoznanju resnice.
14. Razpravljajte o trditvi: Življenje šele z verovanjem v božji načrt dobi pravi smisel.
15. Razpravljajte o trditvi: Razlog, zakaj Bog dopušča človekovo trpljenje, je ta, da človek skozi izkušnjo trpljenja dobi možnost duhovnega napredovanja.

A large rectangular frame containing 30 horizontal lines, intended for writing.

Blank lined writing area with horizontal lines for text entry.

Lined writing area with 20 horizontal lines.

